

פרוטוקול מס' 425

מישיבת ועדת העבודה
יום ה', ט"ז בטבת תשל"ז - 6.1.1977. שעה 10.00.

נכחון:	<u>חברי הוועדה:</u>	ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
		ל. דיציאן
		מ. ורטמן
		ה. זיידל
		י. כהן
	<u>מוזמנים:</u>	ש. רוזנט
		א. שפט
		ב. יערי
		ת. רוזה
		ד"ר א. קמחי - הממונה על השירותים הרפואיים והרופא המוסמך הראשי של אגף השיקום במשרד הבטחון.
		א. רובינשטיין - סגן היועץ המשפטי למערכת הבטחון.
		י. רוזט - מנהל מחלקת תביעות ותגמולים במשרד הבטחון.
		ד. כהן - סגן מנהל מחלקת שירותי עזר של אגף השיקום במשרד הבטחון.
		ז. מליון - מזכ"ל מרכז השלטון המקומי.
		מ. גושן - ראש עיריית קריית מוצקין.
		ש. שחורי - ראש עיריית עפולה.
		ב. שליטא - ראש מועצה מקומית מנחמיה.

מזכיר הוועדה: י. נוריאל

רשמה: ש. ז"ק.

- סדר - היום: (1) תקנות הנכים (תגמולים ושיקום), (תשלום למימון צרכים מיוחדים), תשל"ז - 1977.
- (2) חוק הרשויות המקומיות (גמלאות לראש הרשות וסגניו), תשל"ו - 1976.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו: פותחת את הישיבה.
אני מקדמת בברכה את נציגי משרד הבטחון ונציגי הנכים. בסדר-יומנו תקנות הנכים, תשלום לצרכים מיוחדים.

א. רובינשטיין: התקנות פועלות לפי סעיף 7/ב לחוק הנכים, כפי שחיקנו אותן בראשית שנת 1976. התיקון קובע: "לנכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% תשלום תוספת לתגמולו החודשי, למימון צרכים מיוחדים הנובעים מנכותו. .". ד"ר קמחי הוא הרופא המוסמך והוא יעמוד על מהות הצרכים.

התקנה השנייה, כפי שהיא מובאת בפניכם קובעת: "סכומי התוספת לפי תקנה 1 יהיו צמודים לשינויים בתגמול, ולמדד כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), השכ"ח-1968". כלומר, מדיניות השכר והתוספות יהיו צמודים לשינויים במדד, וכך גם התגמולים. כיון שהחלט שיש הפיפה לשינויים בתגמולים, והואיל והתגמולים משתנים עם השינוי בשכר עובדי המדינה, מפילא זה כולל את המדד, כי המדד לפי חוק הביטוח הלאומי הוא כזה שלפיו משתלמות התוספות לעובדי המדינה. שם זה מוגדר שהמדד שלפיו משתלמת התוספת לעובדי המדינה היא לפי חוק הביטוח הלאומי. זאת אומרת, שכל התגמולים הצמודים קשורה לעובדי המדינה ודרגת ההצמדה תהיה לפיה. מפילא הדבר יכול גם את ההצמדה הזו.

שינוי נוסף בקשר לסכומים שכתובים בתוספת הזו הוא: החוק הסמיך אותנו לתקן את התקנה מ-1 באפריל 1975. הסכומים המופיעים כאן הם מ-1 באפריל 1976. אבל מאחר ואנחנו רוצים שהתשלום ישולם לגבי כל התקופה - היא מוצמדת מבחינת היום הקובע מאפריל 1976. אבל את התוספות עדכנו ג-1 באפריל 1975. זאת אומרת, אנחנו רוצים לכתוב סכומים נמוכים יותר.

להלן טבלת דרגת הנכות ומצבו המשפחתי של הנכה והתוספת בלירות ישראליות כפי שעדכנו אותם ל-1.4.1975:

דרגת הנכות	המצב המשפחתי	התוספת בלירות שלמות
(1) מ-50% - עד 59%		261.-
(2) מ-60% - עד 69%		348.-
(3) מ-70% - עד 79%		435.-
(4) מ-80% - עד 100%		522.-
(5) 100% - (1) בגין שיתוף גפיים תחתונות		1392.-
	רווק, גרוש או אלמן נשוי	957.-
	משוכן במעון על חשבון המדינה	696.-
(2) בגין עוורון מלא: נשוי עם ילד אחד או יותר, רווק, גרוש או אלמן		1348.-
	נשוי שאין לו ילד בשנת נכותו הראשונה	1348.-
	נשוי שאשתו בגיל 50 שנה לפחות	1348.-
	נשוי שאין לו ילד בשנת נכותו השנייה או לאחריה	783.-
(3) שיתוף חצי גוף; רווק, גרוש או אלמן נשוי		1044.-
	(4) קטוע שתי רגלים; רווק, גרוש או אלמן נשוי	522.-
	(4) קטוע שתי רגלים; רווק, גרוש או אלמן נשוי	1087.-
	(5) קטוע שתי ידיים; רווק, גרוש או אלמן נשוי	652.-
	(5) קטוע שתי ידיים; רווק, גרוש או אלמן נשוי	1131.-
		783.-

א. רובינשטיין:

ההצמדה למדד היא לפי טעיף 2 של הצעת התיקון מבחינה משמעותית. ההצמדה האחת כוללת את השניה, כי שכר עובדי המדינה מועלה לפי מדד יוקר המחיה.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו: כלומר, יש כאן הצמדת התגמול למדד ולעובדי המדינה; והמדד הוא מדד והוא נשאר.

אני מציעה שאנחנו נשמע את ד"ר קמחי לגבי הצרכים המיוחדים של הנכים וכשנגיע לסעיף מספר 2 - נדון בכך.

ד"ר א. קמחי: הממוצע לשיקום רפואי על-פי חישובי אגף השיקום ל-24 שעות של פעילות יום-יומית שלה אנחנו קוראים "אקטיב אוף דיילי ליף". הכוונה לפעילות הקיימת אצל נכים קשים בהשוואה לאותן הפעילויות היום-יומיות אצל אדם בריא. נכה שצריך לבצע את הפעילות היום-יומית זקוק לעזרת הזולת. לכן, ניתנת לו אפשרות לשכור, או לקבל עזרה באופן חלקי, או באופן מלא.

כיצד הגענו למסגרת זו של תשלום התוספות האלה? אנחנו בדקנו את האקטיביות וחילקנו אותם ל-13 מרכיבים שונים. אפשר להוסיף עוד מרכיבים כאלה ואחרים. בשנת 1971 נתמנתה ועדה מיוחדת אשר בה השתתפו אנשי תקציבים ואנשי מקצוע בשדה והגענו ל-13 מרכיבים אלה כמו: להחליש לבד, לאכול, החזקת בית, רחיצת כלים - דברים שהאשה יכולה לעזור בהם, ובדרך כלל, כל אדם עושה אותם בעצמו. אנחנו נותנים משקל מסויים לכל אחד מהמרכיבים הללו שתואם שני עקרונות - המשקל הוא את חומרת המצב הרפואי, כלומר, אם הוא יכול לאכול לבד ויש לו ניידות עצמית - או אין, שם יש לזה משקל. נניח, למשותק יש מספר 10 ואדם פצוע מקבל משקל 1. לפי סדר זה נקבעה בשנת 1971 טבלה של משקליות ואנחנו מעריכים את המשקל של האמצעים הרפואיים על-מנת לבצע את הפעילות היום-יומית לפי דרגות מ-1 ועד 10 והרופא קובע איזה משקלות יש לתת מ-1 ועד 10. בשנת 1971 ארגנו את כל הדבר וקבענו כיסוד את עבודתה של עוזרת בית; ובהתאם לכך היינו מעדכנים את הערך של כל המשקלות האחרים. אותה משקולת שאומרת שיש לשלם לעוזרת לפי שעה, הרי בשנת 1975 הגענו למצב שנתנו באופן אוטומטי תוספת של 50% ומעלה. מספר המשקלות היה בהתאם לחומרת המצב, כאשר אנחנו נותנים למקרים קשים משקל של 60%-70%.

אז הוחלט להצמיד את המשקלות לאיזה שהוא מדד קבוע, למדד אינדקס יוקר המחיה. זוהי מהות התשלומים שאדם מוגבל זכאי לקבל.

ש. רותם: ברשימת המשקלות שלכם נעשה נסיון לתת ביטוי לנוסע בעגלת גלגלים? כי הוא צריך עגלה מיוחדת והוא צריך דירה גדולה כדי שיוכל להכניס את העגלה, ובשביל דירה גדולה שכר הדירה גבוה יותר?

ד"ר א. קמחי: בענין זה של משותקים - הם מקבלים דירה מיוחדת מטעם המשרד. אנחנו קבענו סטנדרטים למשותקים ועליהם לקבל דירה של 120 מ"ר. זוהי דירה שלנו שאנחנו נותנים לשימוש.

ש. רותם: הם גם טענו נגד המסים שעליהם לשלם עבור דירה כזו.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו : לגבי איזה אחוז נכות מדובר כאן?

ד"ר א. קמחי : 100%

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו : עלי לענות למכתבו של נכה שנקבע לו 25% נכות והוא גר בקומה החמישית וקשה לו לעלות ולרדת. הוא מתחנך סימיועו לו בשכירת דירה, או להחליף את הדירה בדירה הנמצאת בקומה תחתונה.

ד"ר א. קמחי : כאן ישנן שתי אפשרויות אצלנו באגף: (א) אנחנו מטייעים לנכים שיש להם קשיים לוקומוטוריים בפיידות, כאשר הוא עמד לרכוש דירה והבניה תפסה אותו באמצע - אנחנו עוזרים באמצעות הלוואה מוגבלת להעברה מדירה אחת לאחרת, כאשר אתם יודעים את העמדה השלילית כאשר הדבר נעשה ללא הצמדה; (ב) מקרים סוציאליים שלא היתה להם כלל דירה ואין להם כל אפשרות לרכוש דירה - אנחנו נותנים להם דירה בשכירות, כאשר את הדירות מקבל המשרד ממשדד השיכון, שהן לאו דווקא בחל(אניב, אלא בפריפריה. אנחנו מאד מוגבלים במספר דירות כאלה ותלויים במשרד השיכון. אלה הן שתי האפשרויות. נוסף לכך, אבקש את יושבת-הראש להפנות אלינו את המכתב שנשלח אליה ואנחנו נדריך את הנכה.

א. רובינשטיין : אשר לסעיף 1: דרגת הנכות והמצב המשפחתי - הכוונה כאן אם יש לו אשה מצבו טוב יותר מאשר רוק. לגבי נכות של 50% ו-50% - אני מסרתי לכם את הסכומים המדוייקים. הסכומים הנקובים הם של שנת 1976. מי שמשותק גר במעון ומוחזק על-ידי המדינה וישנם הסדרים מיוחדים הקשורים בכך. מאחר ועזריון, למשל, יוצר מצב שמתחשב והולט את העוור בשנתו הראשונה - התגמול הוא יותר גבוה מאשר אחרי השנה הראשונה.

ד"ר א. קמחי : פה ישנה בעיה של הסתגלות במשך השנה הראשונה.

א. רובינשטיין : הוא הדין לגבי גילה של אשתו של הנכה - אם היא מבוגרת יותר או שוות, כי אם היא מבוגרת יותר יש לעזור גם לאשה. הוא הדין לגבי קטועי ידיים או רגליים - הכל לפי המקרה.

התקנה השניה פוגעת לענין ההצמדה.
(קורא את הסעיף בחוק הביטוח להאומי). שם הגדרת המודד היא לפי המחיר לצרכן ולפי תוספת היוקר המשתלמת לעובדי מדינה. אבל מה שקרה בפועל הוא שבדין האחרון שנערך נתקבל הרעיון לשינוי בתגמולים.

ש. רוזם : חשבנו להצמיד למודד כפי שמשלמים את התגמולים, כדי שלא יצטרכו כל פעם שיש לשנות את הסכומים לקבוע את הדבר בתקנות. ישנן תקנות לגבי משפחות שכולות ולגבי ארגון הנכים ומדי פעם יש לשנות את הסכומים כמו: התשלומים לקו"ח למשפחות השכולות במקום לבוא ולהגיד שיש להגדיל אותם ב-50%. עכשיו החלטנו שהתשלומים יהיו צמודים

ש. רוזס:

למדד המחירים לצרכן. זאת אומרת, כל פעם שיתנו לעובדי המדינה תוספת יוקר יעלו גם את התגמולים. זו היתה ההצעה הראשונה שהצענו.

כן ביקש ארגון הנכים תוספת לנכים קשים ואמר שהם צריכים להיות צמודים בתגמולים לא רק לאינדקס, אלא התגמול צריך להיות צמוד לשכרם של עובדי המדינה ואם הם קיבלו תוספת של 2,5% גם על הנכים לקבל תוספת זו. בינואר 1976 רצינו לתת את התוספת לתגמולים. אבל כיון שהתקנות היו בשלבי סיום והיינו צריכים למזג את שני הדברים גם יחד ולתאם את התגמולים לשכר היסוד ולאינדקס יוקר המחיה - אמרנו שדבר זה מיותר, כיון שאם בינואר 1977 יקבלו עובדי המדינה תוספת של 2,5% יסוד יעלה גם התגמול ב-2,5%. לכן אמרנו שזה אותו הדבר. וזאת, כדי שלא יצטרכו מדי פעם לרוץ לוועדת העבודה על-מנת שיסמיכו את התגמולים לאינדקס.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני בהחלט חושבת שהתיקון יביא לשינוי התגמול, כי זה עובד אחרת. בביטוח הלאומי מצמידים

את התגמול למדד ואין הצמדה לדרגה מיוחדת, אלא ישנם סכומים קצובים ומצמידים אותם למדד, כדי לשמור על הערך הריאלי. התיקון הזה כולל את שני הדברים גם יחד; ואנחנו מוחקים את כל היתר, כלומר, סעיף 2 יסתיים במליט; הצמודים לשינויים בתגמול.

א. רובינשטיין:

כאן זה עובד לפי חוק עובדי המדינה, ולפי ההסמכה שבחוק מתקנים את ההצמדה מ-1.4.75.

ה. זיידל:

האם הנושא הזה סוכס גם עם ארגון הנכים?

ש. רוזס:

בהחלט.

ה. זיידל:

קיבלנו הודעה שהמסמך הוא בתיאום מלא עם ארגון הנכים.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מציעה שאנחנו נאשר את שינוי הסכומים שהם צריכים להיות צמודים למדד ומעודכנים לפי 1.4.1975. כי אז עושים את ההצמדה לפי הסכומים הקצובים לשנת 1975. השינויים הם בהתאם לתקנה מספר 2 שתיקנו ואישרנו את ההצמדה.

ה ח ל ט ה:

לקבל את הצעתה של יושבת-ראש הוועדה, חברת-הכנסת ש. ארבל-אלמוזלינו. (אנשי משרד הבטחון עוזבים את הישיבה).

ב. חוק הרשויות המקומיות (גמלאות לראש הרשות וסגניו), תשל"ו - 1976:

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מקדמת בברכה את נציגי השלטון המקומי ואת נציגי משרד הפנים. הצעת החוק הועברה אלינו על-פי החלטת ועדת הכנסת ועלינו לסיים ולהביא את הצעת החוק לקריאה שניה ושלישית עוד לפני שנכנס למערכת הבחירות הבאה עלינו לטובה. וזאת, עד שתוסמך ועדה מחאימה שתתפל בדברים הקונקרטיים.

ה. זיידל:

אשר להצעת החוק בקשר למרכז השלטון המקומי והזכויות לגמלאות - אני מציע לא לדון בעניין. אני מסכים שנבחן את כל ההבדלים בתנאים ובשכר של ראש הרשות, כי אי אפשר להוציא רק את הזכות לגמלאות. אני מציע שנקיים דיון טרומי, אבל לא נגיש דוקומנט שאיננו שלם מבחינת ההבדלים בין חבר-כנסת לבין ראש הרשות המקומית.

ש. רותם:

גבירתי היושבת-ראש, חברי-הכנסת. לפני כ-18 שנה קיבלנו חוק גמלאות של ראש הרשות המקומית וסגניהם - אלה מבוססים על ההוספות שהיו קיימות בקשר לחברי-הכנסת. במשך הזמן חלו שינויים רבים; אף חלו שינויים במעמד של ראש הרשות המקומית, אחרי הצעת חוק פרטית. אנחנו מצאנו לנכון להציע לכנסת חוק ולבקש מעמד יותר מכובד לגבי נבחרי ציבור. וזאת, מבלי לפגוע במשרד הפנים, ולא אנשי משרד הפנים הם המטפלים בגמלאות, או שינוי מדי פעם שיש להביא בפני הוועדה, אלא הכנסת, כמו שהיא מטפלת בגמלאות ובשכר של נבחרים אחרים גם בעתיד יביאו לכאן את ענייני השכר. הכנסת היא שתטפל בכל נבחרי הציבור לכל סוגיהם. אני מקווה כאשר הדבר יובא לכנסת - יוסדרו העניינים. אבל בינתיים שר הפנים הוא שקובע את הדברים. השר הולך בעניין זה בעקבות שכר השרים, אם כי שכר השרים נקבע בוועדת הכספים. לכן, הצענו חוק מסגרת שקובע שהכנסת, או אחת מוועדותיה, כפי שתקבע הכנסת, ייקבעו הדברים במסגרת החוק כחוק מסגרת של תנאים וכל פה שקשור לזה. אנחנו מקווים שדבר זה צריך להעשות לגבי כל הנציגים ונבחרי ציבור אחרים - זה מה שמציעים לכם היום.

ז. מליון:

נתבקשתי על-ידי היושבת-ראש לחת לכם חומר רקע ולומר מן ההבדל בין חברי-כנסת לנבחרי ציבור אחרים. זאת העברתי לכם מתוך ידיעה ברורה שיש צורך בדיון לפרטים. אבל את הדברים האלה הבאתי רק כאינפורמציה. אולם, גם בדברי ההסבר וגם מר רותם מסבירים לנו את הטיבות המניעים את הממשלה להציע את חוק-המסגרת לפנינו.

פה אני חייב להגיד שקודם היה חוק רשויות

מקומיות משנת 1959 ואחר-כך באה הכנסת ואימצה את החוק. ועדת הכנסת אימצה את התנאים שהיו אז שניתנו לרשויות המקומיות. אני יכול להזכיר את הדברים, כי החומר מונח לפני. בשנת 1969 העתיקה ועדת הכנסת את מה שניתן לשרי הממשלה היא נתנה לאנשי השלטון המקומי. בלומר, כאשר הוא יגיע לגיל 45 שנה הוא יהיה זכאי מכיון שכך היה כתוב לגבי הרשויות המקומיות משנת 1969 - שינתה זאת ועדת הכנסת על-ידי פרסום ב"רשומות" וירדה מ-45 שנה ל-40 פלוס. שינויים רבים אחרים לא היו, כפי שאמנם יכולים לראות מהצפמך שלתנאים. פירוש הדבר שחברי-הכנסת וחברי הרשויות המקומיות יקבלו פחות או יותר אותם התנאים - דבר זה אפשר להוכיח ואפשר להוכיח.

בינתיים, הואיל וועדת הכנסת קל לה להחליט

ולפרטם אח חלקו של החוק וגוצר פער שהוא מעוגן במסמך הזה שמר זיידל התייחס אליו, אנחנו מבקשים מאד לאשר את הצעת החוק, כי איננו ועדה מוועדות הכנסת חטבל - זה ענינה של הכנסת, אם כי יש לנו דעה בעניין זה. אבל אנחנו מבקשים עכשיו לאשר מהר ככל האפשר. כיון שראשי הרשויות המקומיות וסגניהם, יש ביניהם כאלה שקיבלו שכר ויצאו לגמלאות והם מקופחים מבחינת התנאים. הם מודאגים שהקפדתו ילך ויגדל עוד יותר לקראת הבחירות הקרבות, ומספרם של אלה שמגיעים לגמלאות בוודאי יגדל. לכן, בקשתנו לאשר את החוק ואנחנו מוכנים לענות על שאלות. יש בינינו חברי ראשי הרשויות המקומיות שיוכיחו לדברי, ובעיקר, שהם נמצאים יותר בשטח.

א. שטט:

אנחנו נעסוק לרגע בהיסטוריה ונראה שבשנת 1957 קיבלה הכנסת חוק גמלאות לשריט; בשנת 1958 - חוק גמלאות לחברי-הכנסת; ובשנת 1959 קיבלה הכנסת חוק רשויות מקומיות, גמלאות - זה מבחינה היסטורית. אבל לעצם העניין: כל מה שאמרו קודמי זה נכון. אנחנו במשרד הפנים תיקנו בשנים האחרונות את חוק השכ"ט והכנסנו כל מיני דברים טובים. באותה שנה נתקבל חוק שהובא על-ידי משרד הפנים שסתם את המערך בין ראשי הרשויות המקומיות לחברי-הכנסת שהלך וגדל ביניהם. אנחנו הצענו 3 הצעות חוק, אשר 2 מהן עברו את הממשלה וה-3 טרם עברה את הממשלה בגלל התנגדות האוצר. בהצעות אלו רצינו לשמור על מה שמקובל לגבי נגזרות אחרים. התנאים אמנם זהים ודומים, אבל אינם דומים. לכן רצוי שנקבל את חוק-המסגרת, כי אני צופה שהוועדה שתטפל בחוק לגופו של עניין לקביעת התנאים שהם שונים בגלל עצם מהות השירות, ודומים, אבל לא זהים.

ישנם אי-אילו כללים שמצויים לשמור עליהם כגון: כשעובד רשות מקומית, או כנבחר רשות מקומית היה מבוסס לגבי המדינה הוא מוסדר קצת אחרת מאשר אנחנו מצפיים שהוא יהיה מוסדר לגבי הרשות המקומית. ישנם כאן גורמי-גורמים של שוני, גורמי-גורמים של שוני שהם אינם דלונטים ואינם חשובים.

אבל לעצם העניין - אני מצטרף פה לנטיה שזה ייעשה מהר ואומר למה? לגבי מספר רשויות מקומיות הקדמת הבחירות מביא אותן לידי כך שהן חייבות לקבל החלטות גורליות לגביהן. אני צופה שהבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות תהיינה יחד - ומבלי שאביע את דעתי על כך. אבל זוהי האווירה וחשוב לראשי הרשויות המקומיות לדעת זאת, גם אם הם רוצים לעשות שינוי בקריירה הציבורית שלהם, גם אם הם רוצים לשקול אם הם רוצים לכהן כראשי רשויות מקומיות; הרצה יותר קל להם לבוא לרשויות המקומיות כאשר הם יודעים שהם הצליחו לזרז את העניין והדרך פתוחה בפניהם.

ש. שחרר:

אני מצטרף לכל מה שנאמר כאן על-ידי החברים; ברור שיש לנו עניין שהחוק יתקבל יותר מוקדם. הסיבה לכך היא הבטחון. לפני החוק הקיים אם ראש רשות מקומית רוצה לזכות באיזה שהן גמלאות הוא חייב ללכת לקדנציה שלישית - דבר זה איננו מוצדק, ובעיקר, להכניס אנשים למערכת בחירות אם הם אינם רוצים בכך, רק משום שהם חייבים לזכות באיזה שהן הטבות לעצמם. ישנם אנשים המצפיים לסיים החוק, כי הם אינם יכולים לסיים את הקריירה ברשויות המקומיות, מכיון שאינם זכאים לגמלאות; ואילו לפני החוק החדש הם יהיו זכאים לגמלאות ויוכלו לפרוש.

נוסף לכך, ישנם חברים שנכנסו בגיל צעיר לשמש כראשי רשויות מקומיות והם כבר זכאים ל-70% גמלאות. אבל טרם הגיעו לגיל שיזכה אותם בגמלאות ואינם יכולים להנתק מהמשרה והתעסקים. אני חושב שצריך לשחרר אותם אדם שבגלל ההטבות העשויות לצמוח לו על-ידי הליכה לקדנציה שלישית ולהגיע לגיל פסיוס. למשל: צבי אלדורטי הוא בן 45 שנה ומגיע כבר ל-70% פנסיה ואינו זכאי לה כיון שלא הגיע לגיל המצוי; או בני שליטא שמבחינת הגיל הוא לא... בסדר. אבל יש לו מספיק שנים; אני גומר תחנות מ-8 שנים ואני חייב לשבת עד אשר אהיה בתעסק 10 שנים.

אני רוצה לטכס ולומר שאני מבקש לתמוך בהצעה זו ולאפשר להעביר אותה עוד בכנסת הזו במהירות, כדי שנוכל לקבוע את העמדות שלנו לגבי העתיד.

ב. שליטא:

אני חושב שהאינטרס של המדינה צריך להיות שגם ברשויות המקומיות יכנסו אנשים מליגה א', והיום

ב. שליטה:

אנשים רבים נשארים מחוץ לתמונה ואינם הולכים לשלטון המקומי משום שהתנאים אינם מאפשרים לעשות זאת. אל נשכח שראש ישוב, או ראש עיר אינו יכול לעבוד בשום מקום עבודה אחר, ולו רק מבחינה טכנית, כאשר נבחר הכנסת ממשיכים במטרדיהם - בין אם זה משרד עו"ד או כל משרד אחר. שם המצב פחות חמור. אבל ראשות ישוב היא גם כן עבודה וצריך לחשוב כיצד לכלול אותה במסגרת זו. בסברואר 1977 ימלאו 20 שנה לכהונתי המוניציפאלית ואני בן 42 שנה. ישנם גם ראשי עיריות אחרות כמוני שעובדים במלוא התפוקה 20 שנה בשירות הציבורי, ואני עדיין רחוק מ-45 שנה. אזי, מכיון שאותי לא צריך לשכנע לרוץ לעוד קדנציה - זהו דבר אחר. אבל אם אדם לא נבחר - הוא צריך לקבל פיצויים. אני לא צריך לסטר לבס שגם המיצויים עצמם מופבלים מאד - לא כמו שנותנים בהנהלות אחרות, או בנקיט. אלה הם פיצויים מצומצמים ואחרי 20 שנה, לבעשה, לא נשאר לך שום דבר.

אנחנו צריכים להיות מעוניינים שגם אנשים צעירים יכנסו לשירות המוניציפאלי. אני מכיר הרבה מאד ראשי ערים ומועצות שרוצים להכנס לכנסת. אבל אינני מכיר חברי-כנסת שרוצים להיות ראשי מועצות וערים.

ג. גיוס:

מדבריו של חבר-הכנסת זיידל ניתן לשמוע שאכן הבעיה קיימת והיא חרוף. אינני מתעלם ממנה ואיננו חושבים אחרת. בעיית השכר של ראשי הרשויות צריכה להיות מובאת ומעובדת בצורת חוק בוועדה מיוחדת. אני רואה בזה אנומליה שעד עתה הדברים לא סודרו בצורה כזו, כי זהו דבר חשוב במסגרת של יחסי עבודה. כאן קובע השכר את השכר ואין שום תופעה כזו בשום מוסד אחר - מדוע אנחנו איננו מפרדים זאת. השכר אף הוא לא היה פאזר לקבוע את שכרם של ראשי הרשויות המקומיות מסוגי שדו שרודורה שלמה: הוועדה האחרונה ישבה אצל המנכ"ל, ואחר-כך המנכ"ל צריך לשבת עם השכר, והשכר הוא שקובע וההסתדרות צריכה לאשר, וההסתדרות צריכה לחזור בה מהערסום. זוהי אפוא שלמה להעלות את שכרם של ראשי הרשויות המקומיות; על-כן, זה בוודאי יניח את דעתך אם ראשי הרשויות המקומיות יקבלו את הדפוסים המקובלים הקיימים לגבי נושאי משרות ציבוריים; והוועדה שתקבע - תקבע גם לגבינו את השכר. גם ידוע לנו שהשכר היה רוצה להשתר מהעול הזה של קביעת השכר. לכן חשוב הדבר והוא חשוב מאד בעיקר לקראת הבחירות שתהיינה בשנת 1977.

תנאים אלה שקיימים לגבי ראשי הרשויות המקומיות אינם קיימים ביחסי עבודה, כאשר אדם עובד 20 שנה והוא יהיה זכאי רק לפיצויים. אצלנו עלולים לפטר אותנו אחרי 25 שנה, או אחרי 22-23 שנים ששרת את הציבור הוא יכול לגמור את הקריירה ולקבל פיצויים. אני חושב שנעשה כאן עוול וכשדיברנו על פיצויי פנסיות של עובדי של רשות מקומית - הוא אינו זכאי לפנסיות. אי-אפשר לכרוך את הדבר עם ההסתדרות או עם הסכונות.

אני מקווה שהוועדה תעשה עבודה טובה מבחינה ציבורית אם היא תוכל להביא את חוק-המסגרת לסיים לקריאה שניה ושלישית. חברת-הכנסת שושנה ארבל-אלמוזלנינו מאד סימפתיים לי והסיטי מביע משאלה שהוועדה שהחלה לעבוד בזה היא גם חסיים את פרטי החוק.

ד. ורטימן:

אני בהחלט בעד דרוך החקיקה. להיטף, אני בעד סעיף הגמלאות ורק סעיף הגמלאות היה רצוי שיתקבל לקראת בחירות, כדי שהאנשים שצריכים לפרוש ואלו שצריכים להכנס ידעו לקראת מה הם נכנסים, כי אני בדעה שיש לאחד את משכורתם של כל נושאי החקיקים כמו: הממשלה, חברי-הכנסת, השופטים, ראשי השלטון המקומי על-מנת שהכל יהיו במעמד אחד. אני לא מציע לנו, ומצד אחד אינני מציע לבס ומן הצד השני אינני

מ. ורטמן:

אינני מציע לנו לדבר על קיטוחים; כי ישנם ראשי רשויות מקומיות המקבלים שכר כמו שרים. (ז. מליון: לא!) . . . (מ. גושן: עקרונית לא! אם יש ראש עיר כמו ראש עיריית ירושלים, או ראש עיריית תל-אביב - זה דבר אחר. אבל גם אז היה העקרון שמשכורתם לא תהיה שווה למשכורת שר). עיני אינה צרה בראשי ערים המקבלים משכורת כמו זו של שר. אבל אם אנחנו מדברים על שכר יסודי, אזי, ישנן כמה דרגות - יש כאלה המקבלים כמו חבר-כנסת פחות או יותר, יש כאלה המקבלים יותר מחבר-כנסת ויש אחרים המקבלים פחות מחבר-כנסת. וזאת, בניגוד למה שנקבע ככלל שפרט ליושב-ראש הכנסת שמשכורתו שווה לזו של ראש הממשלה, הרי חברי-הכנסת מקבלים אותו שכר יסודי ואותן התוספות המתלוות. סגן שר מקבל כמו חבר-כנסת - אני יושב-ראש הוועדה ואני אחראי למה שאני אומר.

עכשיו, מי שממלא תפקיד ציבורי, או ראש עיריה

קטנה או גדולה, הרי זה לא תענוג להיות ראש עיר עם כל מה שמתרחש בערים, אני חושב שעשו עוול שלא התילו משפט אחד גם על ראשי הרשויות המקומיות ושהכנסת תקבע את שכרם של ראשי הרשויות המקומיות, כי אחרת הם יהיו בהפסד רציני ביותר. אני אומר את הדברים לחברי רוחם ושפט, לחברי ברשויות המקומיות ולחברי הוועדה שקשה לקבוע תנאים לגמלאות לראשי הרשויות המקומיות בזמן תפקודם בפועל, כי אם ועדת ה-20 לא תאשר טלפון חינם בביתם ונסיעות חינם - הוא לא יוכל לזכות ולקבל גמלאות. כלומר, אם לא כתוב שמגיע לו הוצאות רכב - הוא לא יוכל לקבל זאת כאשר הוא פורש לגמלאות. הוועדה צריכה להיות מודעת שהיא חייבת לחוקק חוק מבחינת האחידות. כן יכול ראש הרשות המקומית להחליט על דבר שהוא חודג מכל המערכת והוועדה תהיה צריכה רק לחתום על כך.

לכן, אני אומר שהחקיקה של השר היא

מסורבלת, כי הוא צריך להביא את הדברים לממשלה. מבחינה זו הוועדה יותר גמישה והוועדה רואה גם את האספקטים הציבוריים. החקיקה בה דיונים רציניים ביותר לגבי משכורות השופטים והדיינים ובקשר לביטוח הרפואי שלהם, כי לאחר הרפורמה במס-הכנסה קשור הביטוח הרפואי בטכומים גבוהים וצריך לשלם על כך מס-הכנסה. אבל אם זה ביטוח - השרים צריכים לשלם כל חודש ובזה נגמר העניין.

כאן בהצעת החוק סעיף 7 נאמר: "אין בחוק

זה ובהחלטות שיתקבלו על-פיו כדי לגרוע מזכות שנרכשה או נולדה" - אזי, אם אנחנו קובעים אחידות בזכויות זה משהו אחר.

ש. רותם:

הכוונה כאן לאלה שנמצאים כבר בגמלאות שהם לא ייהנו מהחוק שאנחנו מבטלים, אם כי

אחה לא יכול להפחית בתנאים. אבל הניסוח כאן לא מוצלח.

מ. ורטמן:

כאן אני שומע שאנחנו רוצים אחידות - אל התפשט יותר מזה, כי אלה שפרשו אינם מקבלים

יותר מאשר חברי-כנסת וזה חל רק מיום קבלת החוק ולא רטרואקטיבית, כי הסכומים השתנו. נניח, שהמשכורת של ראש רשות מקומית היא 6000 לירות מגיע לו לקבל 20% והוא איננו מקבל 60%.

מכל מקום, אני מציע שעוד היום ננסה

לברר אם אפשר להעביר את הנושא בחקיקה באמצעות ראש הממשלה, כי איננו יכולים לדבר בחוק הגמלאות על חוק השכר. אבל צריך להיות חוק האומר מה מקבל ראש רשות מקומית וזה עדיין איננו חוק גמלאות. אז מסמיכים את ועדת הכנסת שתסמין ועדת כנסת מסויימת שתקבע את השכר ואת הנילוויס לזה. הוועדה שלנו יכולה לעבוד במקביל עם הוועדה שתקבע אם יש להתקין לראש הרשות טלפון על חשבון המדינה ואחר-כך מצמידים את הסכום הזה לגמלאות אם לא ניתן להפוך אותו לגמלה.

מ. ורטמן:

אני שמחתי לשמוע על הרציפות, כי זו הייתה באמת הכוונה. בדרך כלל הפנסיה צמודה לשכר. הפנסיה אינה צמודה לתוספות שאנחנו מקבלים למי טבלת השכר. אולם, אנחנו מתחילים מהסוף מבלי לראות את ההתחלה, כי איננו מחליטים על גמלאות באופן נפרד, כי הגמלאות צמודות לשכר. לכן, יש איזה שהוא הגיון בכל ההצעות שהוגשו על-מנת לקצור את התאריך. אבל אם אנחנו רוצים להכנס לפרטים ולנתח זכויות לעובד שאין לו - דבר זה הוא באמת קשה מאד. משום כך אני אומר שאין זה עומד בפני עצמו.

אנחנו צריכים לאשר את ההצעות שעד גוף 40 שנה מקבלים 20%. אבל לא להכניס דברים שלא כלולים כאן.

אשר לסעיף 4 - מה זה ועד מקומי, או ועד קהילה. . . או יושב-ראש ועד של אגודה שיתופית - כל העניין של רציפות הזכויות לגבי נבחר אפשר להשוות את הדברים האלה לחבר-כנסת מי רשאי לקבל, מה חל על חבר-כנסת, הרי כל אותם הדברים יחולו גם על הנבחר. אם אנחנו היינו יכולים לזרז את החקיקה אני הייתי מוכן לקבל שיש קשר עם השכר האמיתי שהם מקבלים.

ש. רותם:

אני מצטרף לדבריו של חבר-הכנסת ורטמן, כי אנחנו היינו עדיים לבעיה כאשר הגענו לחוק הבחירות לרשויות המקומיות ובו נאמר שהשכר ייקבע על-ידי הכנסת. הכנסת לא קיבלה את התיקון. אבל אני רק יכול להציע לכם שאל תעבירו את העניין לממשלה, אלא אתם יכולים להציע את העניין בהצעת חוק פרטית בשם הוועדה, גם זה יכול להיות, ובה אתם מציעים לתקן את חוק הבחירות. תכינו טיוטה. . . (היו"ר - ש. ארבל - אלמוזלינו: תכינו טיוטה ואנחנו נגיש). אנחנו איננו דנים על שום תנאים אלא על מסגרת הסמכויות.

אשר לסעיף 7 שאמרת שיש בו משום הרעת תנאים - לא הייתה כאן כל כוונה כזו, כי הם קיבלו שכר מסויים והם לא יהיו משני עולמות.

סעיף קטן 4 - העתקנו מחוץ החוק הקיים. . . (מ. ורטמן: לא צריך לפרט "ועד מקומי, ועד קהילה. . ." אלא לומר: "או מוסדות ציבור אחרים שייקבעו", כי טוב להשאיר לוועדה חופש פעולה). . . (היו"ר - ש. ארבל - אלמוזלינו: יש דברים שצריך לכתוב ללא הכללות). ישנם עובדי מדינה שהופכים להיות עובדי רשויות מקומיות.

ז. בליון:

מר גושן כבר אמר שאנחנו בעד מה שכתבו לגבי הגמלאות ויקבעו את השכר, כי הדין בוועדה הכנסת בקשר לבחירות אישיות, כבר אז הצענו על דעת שר הפנים להעביר והכנסת לא הסכימה - דבר זה היה בחוק בחירות אישיות. כאשר ראינו את ההצעה שאלנו מדוע לא מופיע כאן ענין השכר והגמלאות. נאמר לנו שיש צורך בחוק אחר. אזי, הוועדה, או הכנסת בצורה זו או אחרת יכולים לפתור את הדבר במסגרת החוק הקיים. . . (ש. ארבל - אלמוזלינו: אפשר לתקן את החוק). כאשר ידובר על חוק שכר ראשי רשויות מקומיות. . . (היו"ר - ש. ארבל - אלמוזלינו: ואם אף אחד אינו מעורר את נושא החוק?) בכוונה אינני רוצה להתייחס לענין השכר מפני שכאשר הנושא יידון בוועדה המתאימה, אני רוצה להוכיח לחבר-הכנסת ורטמן את ההבדלים הגדולים ומדוע לא ניתן לתבוע את אותם המרכיבים של שכר חברי-הכנסת והשרים שהם תפקידים סטטיים לא ניתן לקבוע אותם לגבי תפקידים ניידיים כמו ראשי רשויות מקומיות.

בסיכום, אנחנו מבקשים ואין לנו כל התנגדות שמי שקובע את הגמלאות יקבע גם את השכר. אנחנו נתווכח אחר-כך על השכר כאיגוד מקצועי. אנחנו מבקשים רק דבר אחד אם זה צריך לעכב את קבלת החוק הזה. . . (מ. ורטמן: אלה הם שני דברים נפרדים).

מ. גושן:

אשר לסעיף 4 - חבר-הכנסת זיידל, כאשר דיברנו על הורדת תגיל זה התייחס לצעירים. המעם סעיף 4 שואב את ההגליף לצרכי קביעת השכר לגמלאות לראשי הרשויות המקומיות, אשר זוהי התוצאה של הוועד המקומי, או האגודה השיתופית - דבר שהיה קיים בעיקר בישוב הוותיק. לא יתכן שמג שכיהן כיושב-ראש אגודה שיתופית לא יהיה זכאי לצרף את הזכויות כאשר עבד באגודה כזו. לכן, ישנה דווקא הצדקה שתהיה רציפות כזו. נוסף לכך, זה מועתק מהחוק הקיים.

א. שפט:

סעיף קטן 4 שהועתק מהחוק שנתקבל בשנת תשי"ט הפך היום להיות אקטואלי, כי בשעתו היו מועצות מקומיות צעירות שהתחילו כאגודה שיתופית לחקלאות, או לפועלים והן קיימות עד היום; ויש אחרות שהתפתחו ויושב-ראש האגודה השיתופית הפך לראש העיר. הסעיף הזה הוא סעיף קיים שקושינו, אשר בו מקצת הזכויות של ראשי ערים קיימות עד עצם היום הזה ונגיע גם לכך שאפשר יהיה לשפר.

אשר לפרשת השכר - כמעט והתחננו: חנו לנו להקים ועדה לעניני ראשי ערים. היה זה בישיבה האחרונה, או בזו שלפני האחרונה, והדבר נעשה לפי הצעתו של מר מליון ועל דעת שר הפנים והסעיף לא נתקבל. כך ישנו סעיף 129 שבו הוסדר ענין השכר והגמלאות היו בחוק נפרד וכאשר הגיעו הדברים לכאן - לא הלך בקלות למשרד הפנים בין אם זה היה מתוך ראייה שלא היתה מרחיקת לכת, או דברים אחרים. אבל נעזוב את ההיסטוריה.

מר רותם הזכיר שיש לעשות את הדברים בכל מסגרת נאותה בכל הקשור בקביעת שכרם של ראשי העיריות ואם תצליחו לעשות זאת עוד היום - תבורכו. (היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו: הצעת חוק פרטית). אני מאד מקווה שהפעם לא יהיו עכובים של הרגע האחרון.

מ. ורטמן:

אני בעד זה שאנחנו נעשה את כל הקשור בחוק גם אם מדובר בו רק בגמלאות.

נוסף לכך, תכינו הצעת חוק פרטית המדברת על שכר ראשי עיריות, אלא צריך להכין הצעת חוק ראשי רשויות מקומיות וסגניהם עם כל הפירוט, כפי שכתוב כאן וכפי שצריך להיות בחוק.

יחד עם זאת, אם כי אינני יודע על סידרי החקיקה בממשלה, אבל היה רצוי להכניס את כל אותו פרק לכאן. אני מאד הייתי מציע שדבר זה ייעשה ואז אין צורך בהצעת חוק פרטית. כאן אני מוסיף מיד דבר נוסף: יש לעשות את הדברים בזריזות על-מנת שלפחות אותה הוועדה של הכנסת שתסמיך את הוועדה המתאימה תוכל לקבל את חוק הגמלאות ולטפל בהצעת החוק המונחת לפנינו.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

אנחנו ניגש ישר למלאכה עכשיו ונשב גם מחר על-מנת שנוכל לסיים את הדיון בהצעת החוק הזו. אני בעד זה שנקשור את הצעת החוק הזו גם עם ענין השכר, כי מה איננו מפרטים ולא כוללים את כל הפרטים לגבי כל אותן החטבות; וזה אשר לא יקבל אותן החטבות זה לא יחול עליו מבחינת הגמלאות. כאשר אדם עובד במסגרת הרשות המקומית ובמשך תקופת עבודתו הוא איננו מקבל הטבות. כאשר הוא פורש - האם זה מקנה לו הטבות או לא? או במידה והוא פרש מחילים את כל הטבות על הכל?

א. שפט:

בחוק קיימים סעיפים 1, 2, ו-3.

ל. דיציאן:

הבעיה היא של סגנים שהיו רשאים לקבל שכר ולא קיבלו; או סגן שהכניסו אותו על-מנת לחדש פיצוי לסיעתו כדי שהוא יצטרף לקואליציה - לא לסגן כזה הכוונה, אלא לסגן שמטעמים אישיים ויתר על זכותו, או אחרי שהוא פרש ולא קיבל שכר מלא יכול להיות מפני שהוא קיבל מאיזו שהיא קופה אחרת, או שיש לו הכנסה כזו שהוא יצטרף לשלם 87,5% מס הכנסה. לכן הוא איננו רוצה לקבל כלל משכורת. אבל אחרי שהוא פרש מתעוררת השאלה אם הוא צריך לקבל גמלאות.

א. שפט:

לפי החוק משנת תשי"טראשי רשויות מקומיות שחדלו לכהן ולא קיבלו משכורת משום שוויתרו עליה - יהיו זכאים לקצבה, אילו לא ויתר כאמור. כאשר ראש הרשות המקומית - כולל סגן, ובעיקר כאשר היום הונהג הדבר בצורת תקן לסגן בשכר, כי ישנם איקס סגנים. אבל ישנו אחד בשכר, נניח, והוא על תקן של ממלא מקום והוא ויתר על משכורתו גם אם הוא סגן בשכר - על-פי החוק הקיים הוא זכאי לגמלאות.

ז. מליון:

אני חושב שחבר-הכנסת דיציאן צדק, כי אם אנחנו מבטלים את החוק, אנחנו צריכים לכתוב: "לרבות סגניו בשכר, או כאלה שוויתרו על השכר והיו רשאים לקבלו.

ש. רותם:

אשר לסגנים - זו בעיה מאד עדינה ואתם יודעים את מלאכת הסגנים וראיתם את הדבר בחוק בחירת ראשי ערים. אבל כאן מדובר על סגן שעובד באמת ברשות המקומית וממלא תפקיד, כי זה שאינו מקבל שכר איננו מכניס אותו כעובד ברשות המקומית. אני יודע על רשות מקומית אחת שראשה ויתר על משכורתו וזה היה קרייניצי ז"ל. איננו זוכר שאי-פעם היה איזה שהוא ראש רשות מקומית שוויתר על שכרו. . . . (ש. שחורי: צבי אלדורטי). הוא איננו עובד ברשות המקומית. הוא עובד בעמידה ויש לו סגן ברשות המקומית. הוא לא קיבל משכורת, כי הוא לא עבד. אפשר להכניס טעיף כזה בחוק. אבל אני לא הייתי מציע להרחיב את המסגרת הזו על סגנים שוויתרו, כי זה יכול לפתוח פתח לדברים שאיננו רוצה להגיד.

מ. ורשמן:

יהיה זה אבסורד אם מישוהו עסק בפיקנס והוא יקבל גמלה וזה יכול להגיע למיליוני לירות. לכן אני אומר שאם הוא לא קיבל משכורת הוא גם לא יקבל גמלה.

ה. זיידל:

אני מכיר סגן ראש עיר שהמשיך לעבוד במשרדו וקיבל שם את משכורתו; לפי הצעתו של חבר-הכנסת דיציאן האיש ויתר על שכרו כיון שקיבל את שכרו במקום אחר - אני מציע לעצמנו להיות מאד זהירים בענין זה, כי הדוגמה של צבי אלדורטי היא כזו שבאותו זמן שהיה ראש עיר הוא מילא תפקיד גם בעמידה - זו דוגמה השוכה שצריכה להוכיח עד כמה אנשי ציבור צריכים להיות זהירים.

י. כהן:

כשהוא ויתר על משכורתו היחה לו הכנסה נוספת. לכן, פה צריך לראות אם האיש שוויתר על משכורתו מפני שהוא היה עצמאי ועסק בעניני ציבור. אבל פה היה אדם שהקדיש את רוב זמנו למועצה האיזורית וכיון שהוא היה חבר משק - הוא ויתר על משכורתו. השאלה היא אם לגבי אדם כזה שהגיע לו שכר וזכויות - האם מגיעה לו גם גמלה?

ב. שליטא:

אני חושב שכאן צריך להפריד בין הדברים, כי אם יש ראש רשות מקומית כזה כמו קריניצי שווייחר

על שכרו במשך שנים מגיעה לו גמלה.

ל. דיציאן:

אני חושב שהחוק לא בא להרע, ואם יש סעיף כזה בחוק - אנחנו צריכים לאמץ אותה הגדרה, כי אינני רוצה היום לעשות הסכנות מיוחדות. אני כבר לא מדבר על אותם סגנים שמקבלים שכר ואינם עושים דבר, אלא נותנים את קולם לקואליציה.

מתברר שראשי רשויות מקומיות מקבלים שכר מלא -

רצוי שזה יהיה אחד התנאים, כי אני מכיר את מיכה כספי שכיחן במשך 4 שנים כראש מחלקת החינוך בעיריית תל-אביב ועבד 5 שעות רצופות ולא קיבל אף אגורה אחת ומגיע לו שכר של סגן ראש העיר. אני חושב שלמיכה כספי מגיעה גמלה, למרות שהוא ויתר על שכרו.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

אנחנו עומדים בפני מצב שקיים חוק האומר מה שאומר ואנחנו צריכים לדעת האם עלינו לקבל את ההגדרה האמורה היום בחוק, או שהיא מתבטלת. אם אנחנו באים לדבר על חילופים מבחינת הניסוח נשאלת השאלה אם הדברים כלולים, או שנצטרף לעשות הבחנה לגבי אדם שמנוע מלקבל שכר משני מקומות. אולי צריך יהיה לעשות הבחנה שאמנם הוא עבד ולא קיבל משכורת. מכל מקום, מאותו מקום עבודה אינו ראוי לקבל את המכסימום. אולי צריך להביא בחשבון את התקופה שהיה ראש עיר. אבל לגבי אנשים כמו קריניצי, או בן-עמי שהיתה להם הכנסה ענין הפנסיה אינו חשוב. לכן, צריך אולי לעשות כאן הבחנה.

מ. ורטמן:

הענין הוא עקרוני, כי אדם שמקבל משכורת הוא גם עובד, והוא חייב לעבוד 8 שעות מינימום ו-24 שעות מכסימום, עם כל התנאים הסוציאליים. אם הוא על תקן של סגן בשכר - אינני רוצה לעמוד כרגע על הענין הפוליטי. אבל אז הוא איננו יכול להקדיש את כל זמנו לרשות המקומית ואיש לא יכול לבוא אליו בטענות. כאן ההגדרה בקשר לגמלאות המגיעות לראש הרשות ולסגניו אינה אומרת כמה שעות עבודה עליו לתת לרשות, כי אין פה קנה מידה של שכר. אני יודע שבצי אלוורטי הקדיש 90% מזמנו לרשות. אבל מי שעובד ברשות המקומית ומתפרנס מזה הוא זכאי לגמלאות ואנחנו לא נתווכח כאן אם יש לו כמל גמלה. אבל ברור שמי שעובד ומקבל שכר מקופה ציבורית אינו יכול לקבל משתי קופות ציבוריות. אז יוצא שהוא בלאו הכי צריך לוותר ומכיון שהגמלה צמודה לשכר - הוא ויתר עליה.

ב. שליטא:

צריך להפריד כאן בין שני דברים - ראש המועצה ביסוד המעלה עובד ברשות המקומית ומנהל מחלקה. הוא עושה זאת על השבועון, בשבתות. נניח, שמחר הוא יתחיל לקבל משכורת. אני חושב שאדם כזה מגיע לו גמלה, כי גם המשק שלו נהרס. לכן אני מציע שתהיה כאן הפרדה בין ראש הרשות שווייחר על שכרו וראש רשות בתואר, כי ראש הרשות הוא פועל ומגיעה לו גמלה ואם יציעו את ביטולו של הסעיף בחוק - יש בזה משום הרעת תנאים.

לכן אני מציע שבסעיף 1 של החוק המוצע יהיה כחוב "ראש הרשות, לרבות סגניו שוויתרו על שכרם. . על-פי מה שייקבע בוועדה", כי מוכרחים להשאיר לוועדה סיקול דעת; ואם לאו - אנחנו מבקשים לאמץ את הסעיף כפי שהוא מופיע היום בחוק. כיון שישנם ראשי רשויות מקומיות קטנות

ב. שליטא:

שעובדיש במשקם ובכל זאת מקבלים שכר. לכן, אנחנו צריכים לחשוב ולראות שאף נבהר במדינת ישראל זכותו לקבלת שכר אינה נקבעת לפי שעות העבודה - שמענו שמישהו יכול לעבוד 5 שעות ולא לקבל שכר ומישהו אחר מקבל שכר ואינו משתתף בשום ועדה. בואו נשאיר את שיקול הדעת לאותה ועדה שתטפל בנושא, תן לוועדה זו להחליט; שאם לא כן - אנחנו מבקשים להוסיף את ההגדרה הזו כמי שהיא היום קיימת.

מ. גושן:

צר לי שאינני נמצא אתך על גל אחד, כי הדבר קיים תיאוריטית; אבל מעשית זה לא קיים, כי אדם שאיננו עובד איננו מקבל שכר ואיננו זכאי לגמלה. מר ששט אולי תעזור לי לפרש את הדבר, כי יש לי רושם שהדבר אכן כך התקיים וכך הוא קיים. אולם, מסיבות היסטוריות שונות היו בזמנו מספר ישובים קטנים שאנשיהם מילאו את התפקיד של ראש הרשות המקומית בהתנדבות. אבל כעבור זמן, עם גידולם והתרחבותם - וזה חיובי - הם הגיעו למסקנות, ויחכן מאד שזו גם היתה כוונת המחוקק לצרף את תקופת ההתנדבות לתקופה שבה התחיל ראש הרשות לקבל שכר. אני יודע שבני שנים אחדות עבד ולא קיבל שכר - לצורך זה צריך להבטיח לו את הגמלה.

א. שפט:

בואו נצא מהחוק הקיים עד לשנת תשכ"ט, כלומר, עד התיקון הכירו בשתי אפשרויות: ראש רשות שקיבל שכר וראשי לקבל גמלה על כל התקופה שבה כיהן כראש הרשות בין אם היה זה בשכר או שלא בשכר; הסגנים הם רק בשכר וזאת אומרת כאן ההגדרה שהסגנים הם בשכר.

משנת תשכ"ט הכנסנו שני שינויים והם גם לגבי מי שניתר על שכרו כראש הרשות. מאחר וראש הרשות לענין חוק זה הוא גם לרבות וסגנו בשכר. לכן, הפירוש העיקרי הוא שזה ראש הרשות לרבות וסגנו בשכר שוויתר על שכרו - יקבל גמלה. הדבר קיים עד עצם היום הזה ובאותו תיקון הכנסנו עוד ערך אחד שאין לו זכר בהצעת החוק לגבי משכורת חלקית משוכללת לתקופות שונות - לזה אין כל זכר בחוק המוצע. אנחנו צופים שכאשר ייקבעו הכללים יקבעו כללים גם בקשר לכך. אם אתם סוטים מהעקרון שראש רשות שכיהן ולא בשכר בתקופה מסוימת, ובעד איתה תקופה לא יקבל גמלה - ושמעתי זמירות כאלה - אני מופתע.

ה. זיידל:

ניקח לדוגמה את עיריית תל-אביב - שם יש ראש עיר ו-5 סגנים בשכר. אבל מסיבות קואליציוניות קבעו סגן שישי שלא בשכר, אלא רק בתואר, ולמרות שהוא עובד. אבל רק הוא מותר על שכרו - הוא איננו זכאי לגמלות. זאת אומרת, שמדובר כאן בחוק מסגרת האומר שבאופן תיאוריטי יש לעיריית תל-אביב 5 סגנים בשכר וסגן אחד מותר על שכרו?

א. שפט:

התקנות האלה וסמכויותיהן נובעות כאשר לא היו בחירות אישיות. עכשיו הבעיה לא תתעורר. הכל נוגע רק לעבר.

ש. רותם:

כמעט שלא היה מקרה כזה שסגן ויתר על משכורתו, מרע לשני ראשי רשות שקיבלו גמלות גם בלי הסעיף הזה, כי יש לכך פתרון בחוק. אולם, מה שקובע לגבי הגמלה היא המשכורת של החודש האחרון. כאשר ראש רשות מקומית קיבל בחודש האחרון משכורת הוא צריך לקבל גם גמלה. לכן, אני מציע לא לסבך את הענינים האלה הן מבחינה מנהלית והן מבחינה מוסרית, כי מי שאינו מקבל שכר אינו צריך לקבל גם גמלה; ואם קרה שביסוד המעלה

ש. רוטמן:

ראש הרשות לא קיבל שכר - כל הכבוד לו. אבל הוא גם לא עבד ואין בזה שום אסון אם הוא לא קיבל שכר והאיש התנדב שעה בשבוע בשביל המועצה.

מ. ורטמן:

נדמה לי שלו היינו דנים תחילה בחוק השכר והיינו קובעים מהו שכר היה לנו יותר קל; ואחר-כך היינו קובעים את הכלל שמי שאינו מקבל שכר אינו יכול לקבל גמלה - אם קודם אפשר היה לסבול את הדברים, הרי הפעם אנחנו מדברים על ענין הרבה יותר רחב, כי לא יעלה על דעת איש שיש לו עסק והוא מתנדב שיקבל מהמדינה סלפון חינם, נסיעות חינם וגם גמלה. אזי, כל מה שמקבלים אלה שמקבלים משכורת - זאת הוא לא יקבל. אבל שאר הדברים הוא יקבל. אבל שלא יעשו טובות, כי מי שרוצה להיות סגן בשכר שיואיל להתפנות ולעסוק במקום עבודתו בעד כסף ומי שמקבל כסף - יש לו הכל; מי שאינו מקבל כסף - לא יהיה זכאי לגמלאות.

היו"ר - ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו מאמצים את העקרון של החוק החדש. אשר לגבי אלה שכיחנו עד לתחילתו של החוק החדש - החוק החדש יחול גם עליהם ועל כל שאר שקייט היוזם; מיום קבלתו של החוק החדש אנחנו מבטלים כל מה שהיה קיים עד כה.

ה ח ל ט ה:

לקבל את הצעתה של יושבת-ראש הוועדה.

ל. דיציאן:

לאור העובדה שבחירות באות עלינו, ואין דבר כזה, הרי כל זה יחול עד לבחירות; כלומר, אנחנו מקבלים זאת עד לבחירות.

היו"ר - ש. ארבלי-אלמוזלינו:

כן צריכה הוועדה לקבוע לגבי ענין ההסמכה.

מ. ורטמן:

מליאת ועדת הכנסת מסמיכה את אחת מוועדות הכנסת לטפל בנושא, ואם הכל בטוחים שהנושא הזה יועבר לוועדת העבודה - זהו ענין אחר. אבל זוהי הפרוצדורה, כי צריך להיות "פול" אחד לכולם.